

# Информатички предмети у студијским програмима библиотекарства

Гордана Рудић

Данка Ивошевић

Универзитет у Новом Саду,  
Педагошки факултет у Сомбору

# Називи студијских програма

- Библиотекарство и информатика
- Библиотекарство
- Језик, књижевност, култура
- Општа књижевност и библиотекарство
- Информацијске знаности
- Bibliotekarstvo in informatika
  
- Library and Information Science

# Шта је информатика?

- Информатика обухвата и рачунарске и информационе науке?
- Обухвата и мноштво других, сродних научних области попут библиотекарства, вештачке интелигенције, кибернетике, компјутерског инжењерства, или чак математике?! \*

\* Gorn, S. (1982). Informatics (Computer and Information Science). *Knowledge*. <https://doi.org/10.1177/107554708200400203>



# Избор предмета

- Почетни циљ: идентификовати предмете чији је садржај из области информатике
- Граница
  - ДА - предмети у којима су информатички садржаји доминантни и у којима се изучавају оне области које су настале са развојем рачунарства и ИКТ и не могу се реализовати без употребе савремених ИКТ
  - НЕ – теоретске основе информационих и рачунарских наука, као и организације знања; предмети који су у основи библиотечки и изучавали су се и пре настанка рачунара иако се данас свакако и за њих користе ИКТ (каталогизација, класификација); предмети који се баве информатиком и ИКТ са аспекта филозофије, социологије и слично; математичке основе информатике (нпр. Информатика за библиотекаре 1 и 2 ФФБГ); методика наставе информатике
  - ИПАК ДА – претраживање информација, библиометрија
- Статистика према броју ЕСПБ

# Статистички подаци

- Доња граница ЕСПБ ( $\min B$ ):
  - Бодови које носе обавезни информатички предмети
  - Бодови које носе изборни предмети у изборним групама у којима су сви предмети информатички – сигуран догађај
- Горња граница ЕСПБ ( $\max B$ ) :
  - Доња граница
  - Бодови које носе изборни предмети у изборним групама у којима избор информатичких предмета није сигуран – узима се најповољнији исход, тј. избор максималног броја информатичких предмета
- Доња и горња граница процентуално:
  - $\frac{\min B}{\text{укупно}B}$ ;  $\frac{\max B}{\text{укупно}B}$  .

# Циљ

- Идентификовати информатичке предмете (предмете чији је садржај из области информатике)
- Одређивање удела информатичких предмета у сваком студијском програму
- Поређење удела информатичких предмета на различитим факултетима
- Поређење удела информатичких предмета на основним и мастер студијама



# Анализирани студијски програми

## Филолошки факултет Универзитета у Београду

- Студијски програм Језик, књижевност, култура (основне и мастер студије)
  - Програми су анализирани према документима: *Информатор Филолошког факултета и Мастер академске студије Језик, књижевност, култура.*

## Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу, Одсјек за информацијске и комуникацијске знаности

- Студијски програми: Информацијске знаности - једнопредметни (преддипломски студиј) и Библиотекарство – једнопредметни (дипломски студиј)
  - Програми су анализирани према документима *ECTS Informacijski paket za akademsku godinu 2022./2023. Informacijske znanosti* и *Informacijske znanosti, smjer Bibliotekarstvo.*

# Филозофски факултет Универзитета у Љубљани, Одсек за библиотекарство, информационе науке и издаваштво

Студијски програми:

- Библиотекарство и информатика - једнопредметни, додипломске студије и
- Библиотекарство, информационе и издавачке студије - једнопредметни, смер Библиотекарство, магистарски студиј
  - Програми су анализирани према документима *Univerzitetni študijski program prve stopnje Bibliotekarstvo in informatika* и *Študijski program druge stopnje Bibliotekarstvo, informacijski in založniški študiji*.



## Филозофски факултет Пале Универзитета у Источном Сарајеву

- Студијски програм Општа књижевност и библиотекарство (основне и мастер студије)
  - Програми су анализирани према документима О студијском програму Општа књижевност и библиотекарство и Мастер студије - Општа књижевност и библиотекарство.

## Педагошки факултет у Сомбору Универзитета у Новом Саду

- Студијски програми: Дипломирани библиотекар (основне студије) и Мастер библиотекар (мастер студије).
  - Програми су анализирани према документима на страници Акредитација 2021, као и документација о акредитацији.

Филолошки факултет Универзитета у Београду  
Студијски програм Језик, књижевност, култура  
Основне студије

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Информатички практикум 1	1	О		3
Информациона писменост 1	1	И	АО1 - 1/37(1)	3
Информатички практикум 2	2	О		3
Информациона писменост 2	2	И	АО2 - 1/38(1)	3
Дигитални текст 1	3	О		6
Дигитални текст 2	4	О		6
Структура информација 1	5	О		3
Информатички практикум 3	5	О		3
Структура информација 2	6	О		3
Информатички практикум 4	6	О		3
Базе података	7	О		6
Проналажење информација	8	О		6
Мултимедијални документи	8	О		3
Језици за обележавање текста	8	И	СА8 - 1/121(1)	3
<b>minB=45, maxB=54 (ukB= 240); 18,75 % - 22,5 %</b>				

Филолошки факултет Универзитета у Београду  
Студијски програм Језик, књижевност, култура  
Мастер студије

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Библиометрија	1	И	24 ЕСПБ = 4/165(7)	6
Електронско издаваштво и дигиталне библиотеке	1	И	4/165(7)	6
Информациона и медијска писменост у науци	1	И	4/165(7)	6
Информациона и медијска писменост у школској библиотеци	1	И	4/165(7)	6
Напредне методе у проналажењу информација	1	И	4/165(7)	6
Научне информације	1	И	4/165(7)	6
Обликовање и одржавање садржаја на вебу	1	И	4/165(7)	6
<b>minB=0, maxB=24 (ukB= 60); 0 % - 40 %</b>				

**Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу**  
**Одсјек за информацијске и комуникацијске знаности**  
**Студијски програм Информацијске знаности – једнопредметни**  
**Приједипломски студиј**

Предмет	Сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Основе информацијске технологије	1	О		5
Дигиталне збирке (изборни с одсјека)	1	И	Бар 6 еспб	5
Алгоритми и структуре података	2	О		6
Основе комуникацијске технологије	2	О		5
Рачуналне мреже	2	О		3
Друштвени медији и културна баштина	2	И	Бар 8 еспб	5
Базе података	3	О		6
Обрада текста и језика	3	О		6
Увод у рачуналну синтезу говора	3	О		3
Основе информацијске писмености	3	И	Бар 15 еспб	5
Мултимедијски приказ знања	4	О		6
Напредно програмирање	4	О		6
Основе дигиталне обраде текста и слике	4	И	Бар 12 еспб	5
Језичне базе података	5	О		3
Претраживање обавијести и обрада природног језика	5	О		3
Стројно превођење	5	О		6
Заштита података	5	О		3
Језички инжењеринг <b>или</b>	5	О (1 од 2)	6 еспб	6
Увод у формалне језике и аутомате	5			6
Криптологија	6	О		6

**minB=67, maxB= 93 (ukB= 180); 37.22 % - 51,66 %**

**Филозофски факултет Свеучилишта у Загребу**  
**Одсјек за информацијске и комуникацијске знаности**  
**Студијски програм Библиотекарство – једнопредметни, Дипломски студиј**

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Базе података у интернетском окружењу	1-4	И	Бар 67 еспб	6
Библиометрија		И		5
Дигитални ресурси и пријеводне меморије		И		5
Друштвено-хуманистичка информатика		И		3
Електроничка образовна окружења		И		5
Информацијске технологије у образовању		И		4
Основе програмирања за филолошка истраживања		И		3
Планирање и обликовање сустава за управљање градивом		И		6
Програмирање базе података		И		6
Пројектирање информацијских сустава		И		6
Рачунарска лингвистика		И		6
Стројно учење		И		6
Управљање информацијама и знањем		И		6
Језичне технологије (са других одсјека)		И		5
Логика – семинар: Логика и програмирање (са других одсјека)		И		3
Преводитељ и рачунало		И		5
Метаподаци за управљање градивом		И		3
Настава с примјеном рачунала		И		4
Рачунална анализа текста и података		И		5
Умјетна интелигенција		И		3
Заштита електроничног градива		И		3

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Сустави за означивање и претраживање 1	1	О		6
Сустави за означивање и претраживање 2	2	О		6
Дигитализација и миграција докумената	3	О		3
Дигитална књижница 2	3	О		3
<b>minB=18, maxB= 85 (ukB= 120); 15 % - 70.83 %</b>				

Филозофски факултет Универзитета у Љубљани, Одсек за библиотекарство,  
информационе науке и издаваштво  
Студијски програми Библиотекарство и информатика - једнопредметни  
Додипломске студије

Предмет	Сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Računalništvo (Computer Science)	1	О		8
Informacijski viri in storitve (Information Sources and Services)	4	О		5
Sistemi za poizvedovanje (Information Retrieval Systems)	4	О		8
Komunikacija v informacijski dejavnosti (Communication in Information Science)	3,4	И	16 еспб	4
Oblikovanje spletnih strani 1 (Web Design 1)	3,4	И		4
Zunanji izbirni predmeti (External elective subjects)	3,4	И	8 espb	
Avtomatizacija knjižnic (Library Automation)	5,6	О		6
Zunanji izbirni predmeti (External elective subjects)	5,6	И	16 espb	
<b>minB=27, maxB= 59 (ukB= 180); 15 % - 32,77 %</b>				

Филозофски факултет Универзитета у Љубљани, Одсек за библиотекарство,  
информационе науке и издаваштво

Студијски програм Библиотекарство, информационе и издавачке студије - једнопредметни,  
смер Библиотекарство  
Магистарски (дипломски) студиј

Предмет	Сем	О/И	Изборност	ЕСПБ
Načrtovanje in vzdrževanje digitalne knjižnice (Digital library design and maintenance)	2	О		8
Zunanji izbirni predmeti (External elective subjects)	1,2	И	26 espb	
Informacijsko opismenjevanje (Teaching of Information Literacy)	3	О		6
Organizacija in vodjenje informacijske službe (Reference Services Organisation and Management)	4	О		6
Zunanji izbirni predmeti (External elective subjects)	3,4	И	16 espb	
<b>minB=20, maxB= 62 (ukB= 120); 16,66 % - 51,66 %</b>				



Филозофски факултет Пале Универзитета у Источном Сарајеву  
Студијски програм Општа књижевност и библиотекарство  
Основне студије

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Информациони извори на Интернету	1	И	1/3(1)	2
Аутоматизација библиотека	6	И	1/2(1)	4
Информатика	8	О		4
Информационе службе и сервиси	8	И	1/2(1)	2

**minB=4, maxB= 12 (ukB= 240); 1.66 % - 5 %**

Филозофски факултет Пале Универзитета у Источном Сарајеву  
Студијски програм Општа књижевност и библиотекарство  
Мастер студије

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Дигиталне библиотеке и веб портали	1	И	1/2(2)	6
Организација и управљање знањем	1			

**minB=6, maxB= 6 (ukB= 60); 10 %**

Педагошки факултет у Сомбору Универзитета у Новом Саду  
Студијски програм Дипломирани библиотекар  
Основне студије

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Информатика у образовању	1	О		4
Аналогна и дигитална фотографија	3	И	1/4(1)	6
Базе података	4	О		5
Интернет алати	4	И	1/3(1)	6
Оперативни системи	5	И	1/3(3)	6
Експертни системи	5	И		
Системи медијатеке	5	И		
Виртуелни системи у образовању	6	И	1/4(3)	6
Анимација и обрада слике	6	И		
Информациони сервиси	6	И		
Пројектовање медија у образовању	6	И	1/4(4)	6
Сигурност компјутерских система	6	И		
Криптографија	6	И		
Мултимедијални документи	6	И		
Управљање пројектима	7	О		6
Претраживање научних информација	6	О		7

**minB=34, maxB= 52 (ukB= 240); 14,66 % - 21,66 %**

Педагошки факултет у Сомбору Универзитета у Новом Саду  
 Студијски програм Мастер библиотекар  
 Мастер студије

Предмет	сем	О/И	изборност	ЕСПБ
Информациони системи у образовању	1	О		6
Веб дизајн	2	И	1/4(4)	6
Објектне технологије	2	И		
Дигитални медија студио	2	И		
Веб програмирање	2	И		
Дигиталне библиотеке	2	О		5
<b>minB=17, maxB= 17 (ukB= 60); 28,33 %</b>				

# Статистика

	ОС		ОС %		ОС просек	МС		МС %		МС просек
	minB	maxB	min %	max %	просек %	minB	maxB	min %	max %	просек %
Београд	45	54	18,75	22,50	20,62	0	24	0,00	40,00	20,00
Загреб	67	93	37,22	51,66	44,44	18	85	15,00	70,83	42,91
Љубљана	27	59	15,00	32,77	23,88	20	62	16,66	51,66	34,16
Пале	4	12	1,65	5,00	3,32	6	6	10,00	10,00	10,00
Сомбор	34	52	14,66	21,66	18,16	17	17	28,33	28,33	28,33

# Закључци

- Загреб значајно одскаче по уделу информатичких предмета и на основним и на мастер студијама, док је на Палама супротно
- Београд, Љубљана и Сомбор су прилично уједначени
- Београд и Загреб имају сличну просечну вредност у процентима на ОС и МС, док је код осталих овај проценат значајно виши на МС
- Релативно низак проценат обавезних информатичких предмета на МС у БГ, ЗГ и ЉУ (посебно у БГ – 0) може се надокнадити изборним предметима, па је распон између ових могућности веома велики
- У БГ, ЗГ и ЉУ у понуди су веома велике групе изборних предмета, па је тешко направити процену да ли и у којој мери студенти бирају информатичке предмете. Мали је број ових предмета у изборним групама, али јесте већа вероватноћа да ће бити бирани од стране студената библиотекарства – у односу на филолошке предмете (БГ); у ЗГ ће пре бирати предмете са свог одсека него са других колегија; у ЉУ се полажу и тзв. спољни изборни предмети – тешко је проценити вероватноћу избора

- Статистика би се могла прецизирати уколико бисмо располагали подацима о томе које изборне предмете су студенти бирали у нпр. последњих неколико година
- Генерално, за профил библиотекара данас, сувише мало информатичких предмета има у студијском програму ФФ Пале
- У сваком студијском програму требало би онемогућити такву ситуацију да студент не положи ни један информатички испит (верујем да је у БГ ово решено у новом студијском програму МС)
- Направити поређење са студијским програмима у свету

**ХВАЛА!**

.

.